

Тетяна Вінг
канд.філол.н., доц.
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини

НЕЙМІНГ АЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ: ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ АСПЕКТ

*Ключові слова: неймінг, нейм, брендинг, семонеміка, стратегії
неймінгу, ринок, назва, маркетингове ім'я, марка, горілчані найменування*

Неймінг як процес та результат професійного створення комерційно релевантної назви виступає сучасною проекцією ономазіології «в умовах домінуючої в мовознавстві з кінця ХХ століття комунікативно-функціональної парадигми» [2].

Питання найменувань торгових фірм не перше десятиліття привертає увагу лінгвістів, відомі дослідження в цьому напрямі, що проводили як зарубіжні, так і українські мовознавці: О. Белей, А. Беспалова, О. Вінарева, Н. Гусейнова, А. Ісакова, І. Крюкова, Г. Куликова, В. Перція, О. Яковлева та ін.

Неймінг (naming) або семонеміка - це комплекс робіт, спрямований на створення успішних маркетингових імен для торгових марок і статусних назв компаній. Неймінг підпорядкований цілям і задачам брендингу та залежить від позиціонування марки, маркетингу і перспективного бачення менеджменту.

Неймінг, на думку фахівців, завжди базується на чітко сформульованій маркетинговій стратегії або бізнес-плані і включає в себе не тільки креативну розробку, але й перевірку майбутньої назви на милозвучність, комплексне дослідження його сприйняття цільовою аудиторією (в тому числі в різних

мовах і соціолектах), виявлення ступеня його патентної чистоти, різні заходи по підвищенню його охороноздатності, а також його патентний захист.

Практика словотворення показує, що грамотно створене комерційне ім'я має семантичний підтекст і, відповідно, збільшує його комунікативну значущість. У створенні назви необхідно брати до уваги те, що назва повинна:

- 1) викликати позитивні емоції і позитивні асоціації;
- 2) легко виголошуватися і запам'ятовуватися;
- 3) виражати переваги марки;
- 4) виділятися на тлі інших назв;
- 5) не порушувати авторських прав на вже зареєстровану марочну назву.

Ці п'ять критеріїв покликані «налагодити відносини» нейму з пам'яттю споживача; з іншими назвами; з товаром, продуктом; із «громадським смаком» споживача; з подальшим функціонуванням назви [3].

Кожний алкогольний напій має свою історію, характеризується набором певних стереотипних уявлень про його виробництво та споживання. Проте, на думку Х. Кафтанджисєва, у горілчаній продукції відсутні унікальні торгові пропозиції [1, с. 138]. Наприклад, більшість горілчаних напоїв, присутніх на ринках України та Європи, не мають кольору, специфічного запаху чи інших характерних лише для них якостей. У тих випадках, коли важко або неможливо знайти унікальну торгову пропозицію, створюється так звана імажитивна реклама, в якій емоційність відіграє головну роль [4]. По суті, неймер створює назву горілчаного напою беручи до уваги ім'я виробника, географічний локус або функціональний потенціал продукту, щоб вже з назви було ясно призначення нового товару. З іншого боку, коли ринок наповнюється конкуруючими пропозиціями, а «ключові слова» вже зайняті, виробникам нічого не залишається, як звертатися до асоціативних назв - раціональних або фантазійних, емоційних.

Слід зазначити, що горілчані бренди відносяться до брендів «з переважаючими емоційно-національними та поведінковими відносинами».

У рекламі горілки закріплюються і отримують мовні репрезентації позитивні стереотипи, пов'язані з традиційним в Україні та широко відомим у Європі напоєм. Негативні стереотипи вживання горілки, наявні в національній свідомості, як правило, коригуються і витісняються, в результаті чого створюється позитивний імідж продукту.

З метою виявлення специфічних особливостей неймінгу міцних спиртних напоїв розглянемо назви горілок, імена брендів і торгових марок горілкової продукції популярної в Україні, країнах Європи та США. Можна припустити, що названі нами номінації є прикладами використання прийомів мовної дії, в основі яких лежать метафоризація, мовне варіювання, аргументація з опорою на концепти і стереотипи, сенсорні поля, емоційну пам'ять, неологізація тощо.

Дослідження неймінгу горілчаних напоїв України показало, що, в цілому, усі українські горілчані бренди орієнтовані на 5 основних тем: фамільну (*Stoletov, Благоев, Бондаревъ*); екологічну (*Воздух, Green Day*); національно-державну (*Столичний стандарт, Президентський стандарт*); місцеву (*Хортиця, Диканька, Житомирська на бруньках*); історична (*Мърная, Губернія, Хуторок, Гетьман, Перша гільдія*).

Дослідження англomовних неймів міцних напоїв показало, що європейські та американські горілчані бренди орієнтовані найбільшою мірою на місцеву (*Finlandia, BROOKLYN CLASSIC*) та фамільну теми (*Tito's Handmade, xenia pink vodka, Trump*) і меншою мірою на екологічну тему (*Square One Organic Vodka*). Решта тем у їх неймінговій традиції відсутня.

За способами аргументації нейми горілчаних напоїв можна поділити на ті, що безпосередньо пов'язані з видом рекламованого товару, з його якостями, технологією виготовлення, складом. У їх основі лежить метафоризація як один із засобів формування вторинних найменувань, а також аргументація з опорою на сенсорні поля.

Друга група представлена назвами, лише асоціативно пов'язаними з рекламованим напоєм. Номінації другої групи, використовуючи

аргументацію з опорою на культурно значимі фрейми, концепти, національні стереотипи, апелюють до культурної, історичної та емоційної пам'яті носіїв мови.

До першої групи ми віднесли так звані технологічно мотивовані найменування, в яких відображаються склад товару, його якість, технологія виготовлення. Такі нейми характерні більшою мірою для вітчизняних товарів (*Хлібний Дар, Біленька, Хлібна сльоза, Житомирська на бруньках, На березових бруньках, Мороша джерельна, Медовуха, Первак, Перепелка, Business Class, Solod* тощо) і лише незначний відсоток - для європейського та американського ринку (*White Diamond Vodka, Twenty 2 Micro Distilled Vodka, FLAWLESS VODKA, Square One Organic Vodka, 42 Below*).

Друга група, умовно позначена як найменування з опорою на фрейми і асоціації, представлена номінаціями, в яких активно використовуються метафоричні моделі з метою розвитку емоційно-асоціативної аргументації і привернення уваги споживачів. Наприклад, українські нейми «*Рідна Роса*», «*Українка*», «*Наша*», «*Наша марка*», «*Козацька рада*», «*Гетьман*» відображають національний характер товару, що зовсім не зустрічається в англійських брэндах.

З іншого боку, на усіх територіях широко представлені нейми, в основі яких лежать топоніми (*Han Asian, Ston, ARMADALE, Helsinki, Львівська горілка*). Проте, якщо англійські топонімічні нейми пов'язані з безпосереднім місцем виготовлення напоїв (*Blue Ice American Vodka*), то в Україні у цю категорію можуть входити як географічні назви, пов'язані з місцем виготовлення товару (*Житомирська на бруньках*), так і консюмеризми, основна мета яких – створити престиж (наприклад, український брэнд «*Helsinki*»).

Менш популярні, але можливі на українському ринку і абсолютно відсутні на європейському чи американському є нейми, пов'язані з «чоловічою тематикою» («*Вожак*», «*Володар*»). Така тематика використовується як прийом, що розвиває емоційну аргументацію, метою

якої є привернення уваги споживачів і створення позитивного іміджу рекламованого товару.

Популярними на усіх досліджуваних ринках є номінації, що містять загальноживані слова, які, як правило, асоціюються у споживачів із чимось добре знайомим, повсякденним, зрозумілим, а отже викликає довіру (*Истинна, Цельсій, Байка, Карат, Grey Goose, White Diamond Vodka, Level, Pearl, Zodiak Vodka*).

Таким чином, неймінг горілчаної продукції є, в основному, вторинною номінацією, коли використовуються вже існуючі одиниці для виконання нового номінативного завдання.

Імена брендів, горілчані найменування, а також назви торгових марок є стилістично маркованими мовними одиницями, оскільки об'єктом позначення стилістично маркованої одиниці стає перш за все ставлення людини до предмета номінації, емоції, почуття, зумовлені об'єктивними якостями предмету, який акцентуються мовним колективом.

Список використаних джерел

1. Кафтанджиев Х. Семиотика Абсолюта / Х. Кафтанджиев. – Москва : РИП-Холдинг, 2006. – 354 с.
2. Слухай Н. В. Психосемантика нейма (на материале русскоязычных имен ком-мерческой сферы) [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://ru.scribd.com/doc/31082561/Psychosemantics-of-a-brand-name>
3. Соболева Т.А. Товарные знаки / Т.А. Соболева, А.В.Суперанская. – М.: Наука, 1986. – 176 с.
4. Песоцкий Е. А. Современная реклама. Теория и практика [Текст] / Е. А. Песоцкий. – 2-е изд.перераб. и доп. – Ростов на/Д : Феникс, 2003. – 347 с.